WIADOMOŚCI PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

ORGAN ZWIĄZKU ZAWODOWEGO WIELKIEGO PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO PAŃSTWA POLSKIEGO

WYCHODZI 1-go i 15-go KAŻDEGO MIESIĄCA

ROK II | WARSZAWA, DNIA 15 LUTEGO 1927 R. | NUMER 4

Redakcja i Administracja: Warszawa, Czackiego 14, telefon 410-14

POLITYKA CEN SPIRYTUSU

Spirytus jest jednym z najważniejszych surowców dla szeregu gałęzi przemysłu chemicznego. Fabrykacja eteru, niektórych gatunków lakierów, wytwórczość jedwabiu sztucznego metodą kolodjonową, przemysł perfumeryjny i kosmetyczny, produkcja szeregu preparatów leczniczych — galenowych i specyfików — wymagają poważnych ilości spirytusu.

Polska wytwarza spirytus zarówno rolniczy jak przemysłowy, przyczem zdolność produkcyjna kraju naszego wynosi przeciętnie 1.030 HL. na gorzelnię, co przy ilości istniejących przed wojną 2.477 gorzelni, stanowi 2.500.000 HL. rocznie. W kampanji r. 1925/26 było czynnych zaledwie 1.250 gorzelni, które wytworzyły 570.000 HL. spirytusu — czyli obecna produkcja nie przekracza czwartej części zdolności wytwórczej Polski.

Podstawowem przeto założeniem racjonalnej polityki spirytusowej powinno być takie ukształtowanie cen spirytusu, aby konsumcja jego wzrastała coraz bardziej — z ostatecznym celem podniesienia produkcji spirytusu do jej najwyższej granicy.

Tymczasem polityka cen, prowadzona przez Ministerstwo Skarbu, zdaje się iść we wręcz przeciwnym kierunku. Nieustanne podwyższanie cen spirytusu i ograniczanie sprzedaży denaturatu, z uwagi na rzekomo masowe używanie go na cele spożycia wewnętrznego — oto linje wytyczne dzisiejszej polityki fiskalnej.

Nic więc dziwnego, że zużycie spirytusu na cele techniczne maleje i gdy np. w r. 1923 zużyto 11.022 HL. spirytusu na wyrób eteru siarkowego, to liczba ta w r. 1926 wyniosła niespełna połowę, bo 5.391 HL., zaś w r. 1925 jeszcze mniej — 2.728 HL; zużycie spirytusu na wyrób lakierów i politury, które w okresie bezpośrednio poprzedzającym wprowadzenie Monopolu — r. 1924 — wyniosło 2.290 HL. zaraz w następnym monopolowym roku zmalało do 1.511 HL. i t. d. Nie będzie ryzykownem twierdzenie, że zużycie spirytusu na cele techniczne spadnie do liczb bliskich zera, jeśli Rząd nie zdecyduje się na politykę spirytusową, zachęcającą producentów do jaknajwyższego zużywania spirytusu.

Wiele pracy i zabiegów włożono już w Polsce w studja nad wypracowaniem mieszanek napędowych, opartych na spirytusie. Istnieją już nawet dwie niezależne od siebie grupy, opierające projekty mieszanek spirytusowych na różnych pomysłach. Czy jednak celowe są prace w tym kierunku, jeśli polityka fiskalna nie idzie po linji obniżania cen spirytusu? Wszak fabrykacja takich mieszanek, rozwiązująca w dużym stopniu skomplikowane sprawy spirytusowe, wtedy tylko ma rację bytu, gdy kompozycje te oparte są na tanim spirytusie, umożliwiającym konkurencję z benzyną.

Sprawa tanich surowców dla przemysłu chemicznego — spirytusu i soli przedewszystkiem — była podnoszona na plenum sejmowem w dyskusji budżetowej. Poseł E. Trepka zwrócił uwagę na konieczność obniżenia cen na te artykuły, podkreślając, że zwłaszcza obecny Minister Przemysłu i Handlu, orjentujący się znakomicie w zagadnieniach naszego przemysłu chemicznego, winien zająć się specjalnie tak doniosłą sprawą.

Teza postawiona przez nas na początku o możliwości zupełnego zaniku przemysłu opartego na spirytusie znajduje potwierdzenie w praktyce: produkcja perfum już w tej chwili w Polsce prawie nie istnieje. Jeżeli więc nadal będziemy szli po linji nieustannego podwyższania cen spirytusu — z łatwością doprowadzić możemy do podobnych wyników w innych dziedzinach przemysłu.

Sprawa jest ważna i pilna, zaś rewizja cen spirytusu staje się dziś jednem z najistotniejszych zagadnień gospodarczych.

ZEBRANIE ZWIĄZKU PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

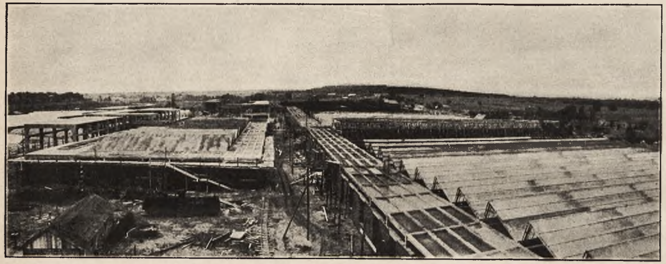
Doroczne Ogólne Zebranie Związku Przemysłu Chemicznego odbędzie się dn. 26 lutego r. b. (sobota) o godz. 4½ ppoł. w lokalu Sp. Akc. „Ludwik Spiess i Syn" w Warszawie, ul. Daniłowiczowska 16.

Porządek obrad obejmuje:

1. Wybór przewodniczącego i sekretarza Zebrania.
2. Uzupełniające sprawozdanie z działalności Związku.
3. Zatwierdzenie sprawozdania rachunkowego za r. 1926.
4. Uzupełniające wybory do Zarządu Związku
5. Wybór Komisji Rewizyjnej
6. Wolne wnioski.
7. Referat p. Dyr. Henryka Tennenbauma: „Międzynarodowe porozumienia gospodarcze".

MIĘDZYNARODOWE PRZESUNIĘCIE W PRZEMYŚLE SZTUCZNEGO JEDWABIU

Ostatnie zeszyty „Times'a" przynoszą ciekawe wiadomości o nowych posunięciach na terenie światowego przemysłu sztucznego jedwabiu. Oto przedsiębiorstwo angielskie „Courtaulds Limited" donosi, że nastąpiło

Budowa nowej fabryki przędzy wiskozowej w Tomaszowie Mazowieckim

między niem i „Vereinigte Glanzstoff Fabriken" w Elberfeldzie oraz „Snia-Viscosa" w Turynie porozumienie, mające na celu współpracę techniczną i handlową. Porozumienie to nie jest trustem, lecz konsorcjum interesów, które w wyniku dać ma podział produkcji i rynków zbytu.

Wskazać należy, że „Courtaulds", którego kapitał akcyjny wynosi 20.000.000 funtów szterlingów, zaś wartość giełdowa — ok. 66.000.000 funtów — posiada szereg fabryk w Anglji i Ameryce; w tym ostatnim kraju — dzięki posiadaniu portfelu akcyj „American Viscose", wartości powyżej 16.000.000 funtów. Prócz tego, jest zainteresowanie w fabrykach francuskich i niemieckich.

„Glanzstoff Fabriken" produkują ok. połowy niemieckiej wytwórczości sztucznego jedwabiu; ich kapitał wynosi 30.600.000 RM., prócz tego są zainteresowane w „American Bemberg Company".

„Snia-Viscora", której produkcja, w porównaniu do r. 1920, wzrosła 20-krotnie, podwyższyła ostatnio swój kapitał do 1.000.000.000 lirów.

Na tle tych potężnych światowych koncernów sztucznego jedwabiu, rozporządzających kapitałami przekraczającemi wielokrotnie całe budżety państwowe — polska produkcja sztucznego jedwabiu nie jest oczywiście duża. Jednak i u nas również czynione są nieustanne zabiegi w kierunku umocnienia tej dziedziny wytwórczości, zaś budowana obecnie nowa fabryka wiskozowa w Tomaszowie — której fotografję podajemy—podwyższaiac polską wytwórczość sztucznych włókien, wskazuje na duże nasze możliwości w rzeczonym zakresie.

K R O N I K A

Dn. 24 stycznia r. b. odbyło się posiedzenie Zarządu Centralnego Związku, na którem rozważano propozycję przedsiębiorstwa Targów Gdańskich współpracy polskich sfer gospodarczych z instytucją targową; współdziałanie to polegać miało na zasileniu Targów kapitałami polskiemi i wejściu przedstawicieli Polski do Zarządu Targów.

Zebranie — biorąc pod uwagę zbyt wielką liczbę targów i wystaw, a także licząc się z nieszczególnym stanem finansowym przedsiębiorstwa Targów Gdańskich — wypowiedziało się w sensie negatywnym, nie przesądzając zresztą sprawy brania w przyszłości udziału w Targach Gdańskich, zwłaszcza specjalnych, nie zaś powszechnych.

Dn. 28 stycznia r. b. w Ministerstwie Przemysłu i Handlu odbyło się posiedzenie Komisji Traktatowej, na którem omawiano sprawę traktatów handlowych z Estonją, Łotwą i Persją.

Dyskusja wyjaśniła doniosłą rolę krajów skandynawskich i nadbałtyckich w naszym handlu zagranicznym. Danja, Norwegja, Szwecja, Finlandja, Estonja, Łotwa i Litwa w ciągu pierwszych 11 miesięcy 1926 przywiozły naszych towarów za 186 mil. złotych w złocie, co stanowi 38% całego eksportu; natomiast przywóz z tych krajów wynosił tylko 29,5 mil. zł w złocie.

Ponieważ Łotwa zamierza wprowadzić nową, dwukolumnową taryfę celną (kraje nie mające traktatu z Łotwą, opłacałyby stawki ogólne, posiadające traktaty — stawki ulgowe) — byłoby pożądane zawarcie przez Polskę traktatu z Łotwą, dokąd eksportujemy, między innemi, poważne ilości soli, sody amonjakalnej i gryzyjącej.

Estonja, posiadająca naogół mniejszą ochronę celną, planuje zawarcie unji celnej z Łotwą.

Stosunki handlowe z Persją wymagają, oprócz traktatu handlowego — zorganizowania transportu; przemysł polski powinien zdobyć się na stworzenie (kosztem ok. 1 mil. złotych) samochodowego przedsiębiorstwa transportowego z Trebizondy.

Dn. 8 lutego r. b. odbyło się posiedzenie Rady Towaroznawczej przy Ministerstwie Skarbu. Z pośród spraw, interesujących bezpośrednio przemysł chemiczny, postanowiono przedstawić do zatwierdzenia miarodajnym władzom następującą propozycję:

Przywożone z zagranicy oleje roślinne, zawierające powyżej 3% wolnych kwasów tłuszczowych, wydaje się z Urzędów Celnych bez przeszkód, po opłacie cła i złożeniu zaświadczenia, że poddane będą rafinowaniu, względnie użyte będą dla celów technicznych, tylko fabrykom, trudniącym się rafinowaniem olejów. Nie posiadający takich fabryk mogą sprowadzać oleje roślinne zawierające wyżej 3% wolnych kwasów tłuszczowych tylko w stanie skażonym. Skażenie ol. rozmarynowym, wzgl. terpentyną, może również odbywać się w Urzędzie, o ile przeznaczony do skażenia olej będzie płynny.

Dn. 10 lutego r. b. odbyło się posiedzenie Komisji Pracy Centralnego Związku. Projekt ustawy o przymusie przyjmowania pracowników wyłącznie przez państwowe Urzędy pośrednictwa pracy wywołuje słuszne zaniepokojenie, gdyż monopol Państwa w dziedzinie pośrednictwa doprowadzi niezawodnie do takich nienormalności, jakie obserwujemy w Kasach Chorych, cieszących się również przywilejem monopolu.

Sprawa rozwiązania Zarządu Zakładu Ubezpieczeń od Wypadków we Lwowie (Ministerstwo Pracy wyznaczyło komisarza) jest tem więcej charakterystyczna, że lwowski Zakład — w odróżnieniu od innych instytucyj ubezpieczeń społecznych—rządził się doskonale, obniżając składki bez zmniejszenia świadczeń. Nie słyszeliśmy natomiast o żadnych nadużyciach lub defraudacjach, tak łatwych na terenie podobnych instytucyj.

Najbliższe Targi Angielskie odbędą się od dn. 21 lutego do 4-go marca r. b. w Londynie i Birmingham. Szczegółowe prospekty i informacyjne wydawnictwa znajdują się do przejrzenia w biurze Związku.

Przedsiębiorstwa Związkowe, interesujące się nawiązaniem stosunków handlowych z Brazylją, zechcą porozumieć się z biurem Związku, które jest w posiadaniu szeregu materjałów informacyjnych dotyczących Brazylji.

Konsulat Rzeczypospolitej Peru w Warszawie (ul. Oboźna 11) zwraca się za naszem pośrednictwem do polskich fabryk chemicznych z prośbą o nadesłanie pod jego adresem próbek, katalogów i prospektów dla Politechniki w Limie.

Związek Przemysłu Chemicznego złożył w Min. Skarbu szczegółowo umotywowany memorjał w sprawie obniżenia cen soli przemysłowej.

Związek Przem. Chemicznego złożył w Min. Spraw Wewnętrznych (Dep. Zdrowia) memorjał w sprawie listy specyfików leczniczych, dozwolonych do sprzedaży w drogerjach.

NOWE RYNKI ZBYTU

Miejski Urząd Targu Poznańskiego donosi, że:

Firma z Galacu pragnie nabywać w Polsce wyroby włókiennicze, węgiel, koks, chemikalja etc.

Firma z Galacu poszukuje zastępstwa firm polskich na chemikalja dla celów garbarskich, jutę, oraz przędzę, oleinę i parafinę.

Bank z Jassy, mający wydział handlowy, pragnie nawiązać stosunki z firmami polskiemi — eksporterami różnych towarów polskich.

Firma importowa z Jerozolimy pragnie nabywać w Polsce biel cynkową.

Firma z Beyrouthu, Syrja, pragnie nabywać w Polsce wyroby włókiennicze, jedwab sztuczny.

Firma rumuńska pragnie nabywać w Polsce na eksport do Rumunji i Grecji węgiel, podkłady kolejowe dębowe i bukowe — w ilości 100.000 sztuk rocznie.

Firma palestyńska z Jaffy pragnie nawiązać stosunki z fabrykami polskiemi, wyrabiającemi esencję octową, produkty chemiczne, nawozy sztuczne.

Bliższych informacyj udziela Targ Poznański, Poznań ul. Głogowska 42.

OD REDAKCJI

Do niniejszego zeszytu „Wiadomości Przemysłu Chemicznego“ dołączona jest broszura inż. W. Kawińskiego „O racjonalizacji metod kalkulacji kosztów własnych“. W tekście broszury należy poprawić: na str. 3 w wierszu 4-ym drugiej szpalty liczbę 30 na 36 oraz że podany na str. 4 koszt 1 godz. pracy w sumie zł. 3.22 nie wynika z liczb, przytoczonych w tej pracy, lecz z niezależnego rachunku.

NOTOWANIA CEN WAŻNIEJSZYCH WYTWORÓW PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

Aceton	470—500 zł.
Alkohol metylowy techniczny	160 „
„ „ czysty 99%	250 „
Amonjak skroplony za 1 kg NH_3 *	1,80 „
Azotniak mielony za 1 kg % N_2 *	1,72 „
„ granulowany za 1 kg % N_2*	1,92 „
Azotan amonowy *	113 „
Benzol handlowy 90%	105 „
„ czysty	120 „
Chlorek cynku (ług 50%)	50 „
Chlorek wapna bielący	40 „
Chloroform czysty	750 „
„ „pro narcosi“	1.300 „
Fenol	220 „
Formalina 30%	230 „
Gliceryna farmaceutyczna	580 „
„ techniczna	480 „
Karbid	58—62 „
Karbolineum	42.50 „
Klej kostny	220 „
„ skórny	260 „
Kwas azotowy 40° Bé, w przel. na 100% HNO_3*	90 zł.
„ mrówkowy 85%	w złocie 150 „
„ siarkowy 66° Bé	w złocie 6,98 „
„ solny bez arsenu	13 „
„ octowy techn. 30%	110 „
Naftalin surowy prasowany	38 „
„ czysty w łuskach	65 „
Oleina zwierzęca	340 „
Oleum 20%	w złocie 10,55 „
Pirydyna czysta za 1 kg.	17 „
Smoła preparowana	29,50 „
Siarczan amonu	43 „
Siarczek sodu 60/62 %*	w złocie 55 „
Soda amonjakalna	25 „
„ kaustyczna	60 „
Sól glauberska kalcynowana niemielona	15 „
Stearyna	320 „
Superfosfat 16%	14,40—16,64 „
Terpentyna	110—200 „
Toluol czysty	120 „

Ceny powyższe rozumieją się za 100 kg. loco fabryka bez opakowania; ceny za produkty oznaczone gwiazdką rozumieją się wraz z opakowaniem.

Prenumerata kwartalna w kraju **zł. 3.50**, zagranicą **zł. 5.00.** Cena zeszytu pojedynczego **zł. 0.60.**
Członkowie Związku Przemysłu Chemicznego otrzymują „Wiadomości Przemysłu Chemicznego“ bezpłatnie.

Ceny ogłoszeń: Cała strona zł. 150. Pół strony zł. 80. Ćwierć strony zł. 45. Jedna ósma strony zł. 30. Wiersz jednoszpaltowy zł. 5 Ogłoszenia drobne „Produkty wytwórczości krajowej“, tekst trzywierszowy kwartalnie zł. 30; wiersz dodatkowy zł. 5. Członkowie Związku otrzymują od cen powyższych rabat.

Wydawca: w imieniu Związku Zawodowego Wielkiego Przemysłu Chemicznego — Dyrektor Związku, inż. EDMUND TREPKA

Redaktor: inż. TADEUSZ ZAMOYSKI. Drukarnia „Rola“ J. Buriana, Mazowiecka 11.